

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku B.S.
przy uczestnictwie H.C.
o zmianę wpisu hipoteki,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 22 stycznia 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnik postępowania H.M.C. złożył skargę kasacyjną od reformatoryjnego postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 22 stycznia 2016 r., którym w sprawie z wniosku B.S. o zmianę wpisu hipoteki zmieniono postanowienie Sądu Rejonowego w L. z dnia 20 kwietnia 2015 r. w ten sposób, że hipotekę przymusową do sumy 1.039.967 zł wpisaną dnia 13 marca 2014 r. na rzecz wnioskodawcy B.S. w dziale IV księgi wieczystej (...) pod numerem 3 wpisano pod numerem 1 przed pozostałymi pisanymi w tej księdze hipotekami.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przyczynami tymi jest związany, za wyjątkiem nieważności postępowania, która w wypadku pominięcia w skardze, jest uwzględniana z urzędu.

Przedstawiona skarga jako przyczynę mającą uzasadniać przyjęcia do rozpoznania wskazuje wyłącznie nieważność postępowania, mającą wynikać z pominięcia w postępowaniu apelacyjnym wierzycieli hipotecznych wpisanych uprzednio pod numerem 1 (T.K.) i pod numerem 2 (D.C.S.), którzy na skutek nie powiadomienia o sprawie i nie doręczenia odpisów apelacji wniesionej przez wnioskodawcę B.S. nie mogli podjąć obrony swoich praw. Skarżący uczestnik jest właścicielem udziałów w nieruchomości obciążonych wskazanymi hipotekami.

Wskazana przyczyna nie uzasadnia przyjęcia skargi z następujących względów. Po pierwsze - od podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały w składzie siedmiu sędziów z dnia 20 kwietnia 2010 r. III CZP 112/09, której nadano moc zasady prawnej (OSNC 2010r., nr 7 - 8, poz. 98) judykatura zgodnie przyjmuje, że niewzięcie przez zainteresowanego udziału w sprawie rozpoznawanej w postępowaniu nieprocesowym nie powoduje nieważności postępowania. Po drugie - pozbawienie możliwości obrony swych praw przez stronę polega na tym, że na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej nie mogła na brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, jeżeli skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte na następnych rozprawach przed wydaniem orzeczenia w danej instancji. Wykładnia językowa art. 379 pkt 5 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. nie pozostawia jednak wątpliwości, że wobec ograniczenia przesłanką „swych

praw”, zarzutu nieważności na jego podstawie nie może skutecznie podnieść osoba trzecia. Po trzecie - zasady postępowania wieczystoksięgowego, które ma zapewnić sprawne ewidencjonowanie stanu prawnego nieruchomości, zapewniać bezpieczeństwo i pewność obrotu prawnego przemawiają przeciwko rozszerzającej wykładni kręgu uczestników postępowania wieczystoksięgowego (art. 626¹ § 2 k.p.c.) i sprzeciwiają się możliwości zgłoszenia przez zainteresowanego udziału w sprawie po jej prawomocnym zakończeniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013 r., III CZ 16/13, nie publ.). Tym samym krąg osób, których brak uczestnictwa w postępowaniu mógłby potencjalnie stanowić przesłankę jego nieważności, jest węższy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2004 r., V CK 656/03 oraz z dnia 24 maja 2012 r., V CZ 16/12 – nie publ.)

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.